

Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel

Sammanfattning

I betänkandet föreslår finansutskottet att riksdagen bifaller regeringens förslag om en ny lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel, och därutöver vissa följdändringar i annan lagstiftning.

Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2007 och är direkt tillämplig i nationell rätt. Förordningen överlåter dock den närmare regleringen på flera punkter till medlemsstaterna. Varje medlemsstat ska fastställa vilken nationell myndighet som ansvarar för att förordningens regler efterlevs. Dessutom ges medlemsländerna möjlighet att, om de vill, införa vissa undantag från de generella kraven i förordningen för vissa typer av betalningar. Medlemsstaterna är också skyldiga att införa nationella bestämmelser om sanktioner om förordningens bestämmelser överträds, och se till att dessa gäller från den 15 december 2007. Lagförslagen i propositionen innehåller bestämmelser som kompletterar förordningen på dessa punkter.

I propositionen föreslås att Finansinspektionen ska vara den myndighet som övervakar och vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven i förordningen uppfylls. Det föreslås även att Rikspolisstyrelsen ska vara mottagare av viss information från betalningsleverantörer och ha rätt att fråga betalningsleverantörer om sådan information som åtföljer överföringar. Regeringen föreslår att möjligheten att undanta vissa överföringar till ett konto som möjliggör betalningar för tillhandahållande av varor och tjänster, så att dessa inte omfattas av förordningens bestämmelser, ska utnyttjas.

Regeringen föreslår även vissa ändringar i lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet. Finansinspektionen ska ges rätt att genomföra undersökningar, avseende den verksamhet som är anmälningsspliktig enligt lagen, hos finansiella institut som omfattas av lagen. Finansinspektionen ges även rätt att begära in viss information från de

finansiella institut som omfattas av EG-förordningen. Dessutom ges Finansinspektionen rätt att utdöma sanktioner mot institut som inte lämnar begärda upplysningar eller följer bestämmelserna i EG-förordningen.

Det har inte väckts några motioner i ärendet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden	7
Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel och

2. lag om ändring i lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:37.

Stockholm den 19 februari 2008

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Ulf Sjösten (m), Anna Lilliehöök (m), Sonia Karlsson (s), Lars Elinderson (m), Roger Tiefensee (c), Monica Green (s), Hans Hoff (s), Peder Wachtmeister (m), Agneta Gille (s), Göran Pettersson (m), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Mikaela Valtersson (mp), Christina Zedell (s) och Gunnar Andrén (fp).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Vad regleras i EG-förordningen?

Bestämmelserna i EG-förordningen tar sikte på överföringar av medel, vilket främst rör överföringar av pengar från ett konto till ett annat. När en bankkund t.ex. vill betala en räkning, ger kunden ett betalningsuppdrag till sin bank som i sin tur vidarebefordrar det till mottagarens leverantör (det mottagande företags bank). Mottagarens bank överför sedan pengarna till det mottagande företags konto.

Schematiskt går överföringen till enligt följande:

Betalare (bankkund)

↓

Betalarens betalningsleverantör (kundens bank)

↓

Betalningsmottagarens betalningsleverantör (företags bank)

↓

Betalningsmottagaren (företaget)

De regler som finns i EG-förordningen rör främst olika förpliktelser för betalningsleverantörerna. Betalarens betalningsleverantör är skyldig att kräva in information från betalaren och vidarebefordra viss information till betalningsmottagarens betalningsleverantör. Betalningsmottagarens betalningsleverantör är skyldig att se till att informationen finns med i de inkomna överföringsuppdragen och ska i vissa fall meddela ansvariga myndigheter när någon annan leverantör regelbundet underlåter att skicka med den information som krävs.

EU:s arbete mot terrorism och terroristfinansiering

Sedan början av 2000-talet har EU tagit flera initiativ för att förebygga och bekämpa finansiering av terrorism och penningtvätt. Detta arbete har bedrivits i samarbete med bl.a. Financial Action Task Force (FATF), ett mellanstatligt organ knutet till OECD i Paris. FATF har tagit fram rekommendationer för bekämpning av terroristfinansiering, bl.a. en specialrekommendation om vilken information om betalaren som bör åtfölja en elektronisk betalningsöverföring (rekommendation nr VII). Den aktuella EG-förordningen är tänkt att genomföra FATF:s rekommendation VII.

EG-förordning 1781/2006/EG om informationskrav vid penningöverföringar

Syftet med reglerna i förordningen är att betalsystemen i EU inte ska kunna utgöra en kanal för överföring av svarta pengar, för penningtvätt och för finansiering av terroristverksamhet. Förordningen innebär att penningöverföringar som huvudregel ska åtföljas av information om den person som gör överföringen, närmare bestämt personens namn, adress och bankkontonummer. Detta ska öka spårbarheten och göra det lättare att förebygga, undersöka och upptäcka penningtvätt och terroristfinansiering.

Förordningen innehåller också ett antal undantag från kravet på information om betalaren. Under vissa förutsättningar gäller kravet inte t.ex. vid överföringar av medel med hjälp av bank- eller kreditkort, vid överföringar av mindre belopp via mobiltelefoner, vid autogirobetalningar, vid uttag från eget konto eller vid betalning av skatt, böter eller annan avgift till myndigheter. Förordningen innehåller också regler om hur kontrollen av uppgifter ska gå till och vilka krav som ställs på de betalningsleverantörer som förmedlar överföringarna.

Dessutom sägs i förordningen att medlemsstaterna själva ska fastställa regler om ”effektiva, proportionella och avskräckande” sanktioner vid överträdelse av förordningens bestämmelser. Varje medlemsstat ska också fastställa vilken eller vilka myndigheter som ska ansvara för tillsynen över att reglerna följs, ta emot anmälningar och information och ingripa vid överträdelser.

Förordningen innehåller också bestämmelser om att medlemsstater har möjlighet att göra ett undantag från informationskraven för betalningar på upp till 150 euro till ideella organisationer som bedriver filantropisk verksamhet. Medlemsländerna kan också, om de vill, undanta ”överföringar av medel inom medlemsstaten till ett konto som möjliggör betalning för tillhandahållande av varor eller tjänster” om beloppet inte överstiger 1 000 euro. Detta innebär att t.ex. girobaserade betalningar för köpta varor eller tjänster, liksom betalningar genom Internetbaserade tekniska lösningar, kan undantas om beloppet inte uppgår till mer än 1 000 euro.

Utskottets överväganden

Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel, samt regeringens förslag till ändringar i lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

Propositionen

Ansvariga myndigheter

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska få ansvar för att utöva tillsyn över att förordningens regler följs i Sverige, och för att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att kraven ska uppfyllas. Enligt regeringens bedömning har Finansinspektionen redan med dagens regler tillräckliga tillsynsverktyg för att kunna utöva denna övervakning och tillsyn över kreditinstitut (banker m.fl.). När det gäller andra företag som förmedlar betalningar föreslår regeringen att Finansinspektionen ges möjlighet att infordra upplysningar och göra platsundersökningar även hos dessa företag, på samma sätt som myndigheten kan göra hos kreditinstitut.

När det gäller sanktioner vid överträdelser av förordningen anser regeringen att Finansinspektionen redan i dag har tillräckliga sanktionsmedel mot kreditinstitut. Däremot föreslår regeringen att inspektionen ska ges utökade sanktionsmöjligheter mot andra företag som förmedlar betalningar.

Regeringen föreslår också att Rikspolisstyrelsen ska få ansvar för att ta emot anmälningar från betalningsleverantörer om bristfällig information som de har mottagit från andra leverantörer. Rikspolisstyrelsen ska också vara den myndighet till vilken betalningsleverantörer på förfrågan ska lämna uppgifter om information som åtföljer betalningar, när detta behövs för att bekämpa penningtvätt och terroristfinansiering.

Undantag från informationskravet för vissa överföringar som inte överstiger 1 000 euro

Regeringen föreslår att Sverige ska använda sig av möjligheten att undanta vissa överföringar för att betala varor eller tjänster till ett värde av upp till 1 000 euro från det generella informationskravet.

Undantag från informationskravet för gåvor till ideella organisationer

I propositionen föreslår regeringen att Sverige inte ska införa undantaget som avser gåvor till ideella organisationer. Vissa frivilligorganisationer har velat ha ett undantag och hävdar att det annars blir svårare att ge gåvor anonymt, vilket kan skrämja bort de givare som inte vill röja sin identitet. I propositionen bemöter regeringen kritiken genom att säga att givarna även framöver kommer att vara anonyma gentemot den mottagande organisationen, men däremot inte gentemot den betalningsförmedlare som mottar betalningsuppdraget från givaren. Enligt regeringen är risken att givares identitet obehörigen röjs liten, eftersom enbart den betalningsmottagare som tar emot betalningsuppdraget kommer att få tillgång till uppgift om givarens identitet. Dessa uppgifter skyddas, gentemot bl.a. den mottagande organisationen, av reglerna om banksekretess. Dessutom anför regeringen att möjligheten till undantag enbart gäller för betalningar upp till 150 euro, och att det – när propositionen lämnas till riksdagen – ännu är oklart om undantagsmöjligheten i EG-förordningen är förenlig med FATF:s specialrekommendation VII.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar inledningsvis att lagändringarna i propositionen föreslås träda i kraft den 1 april 2008. Eftersom de bestämmelser som kompletterar förordningen skulle ha varit genomförda i EU:s medlemsländer senast den 15 december 2007 innebär detta en försening på tre och en halv månad i förhållande till förordningens krav. Utskottet har i tidigare lagstiftningsärenden uppmärksammat det faktum att lagförslag som syftar till genomförande av EG-rättsakter lämnas till riksdagen så sent att de inte hinner genomföras i tid, och pekat på att Lagrådet framfört förslag på åtgärder för att beredningen ska kunna slutföras snabbare (bet. 2007/08:FiU7 s. 20). Utskottet vill än en gång framhålla vikten av att beredningen sker på ett sådant sätt att EG-rättsakter i möjligaste mån kan genomföras i Sverige inom angivna tidsfrister.

Utskottet har inget att erinra mot de lagförslag som framställs i propositionen. Därutöver välkomnar utskottet det ytterligare arbete som enligt propositionen kommer att bedrivas av berörda aktörer i syfte att stärka möjligheterna för givare att vara anonyma i förhållande till betalningsmottagaren. Utskottet utgår från att regeringen även i fortsättningen följer utvecklingen avseende skyddet för givarnas integritet vid överföringar av medel till ideella organisationer. Med det sagda tillstyrker utskottet regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:37 Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om information om betalaren som ska åtfölja överföringar av medel:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel och
2. lag om ändring av lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

- 1 Förslag till lag om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 av den 15 november 2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel¹.

2 § Förordning (EG) nr 1781/2006 ska inte tillämpas på överföringar av medel inom Sverige till ett konto som möjliggör betalning för tillhandahållande av varor eller tjänster, om förutsättningarna enligt artikel 3.6 första stycket a–c i förordningen är uppfyllda.

Behöriga myndigheter

3 § Rikspolisstyrelsen ska

1. ta emot sådana meddelanden från betalningsmottagarens betalningsleverantör som avses i artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1781/2006, och

2. ha rätt att göra sådana förfrågningar som enligt artikel 14 första stycket i förordningen ska besvaras av betalningsleverantörer och som gäller den information om betalaren som åtföljer överföringar och motsvarande bevarade uppgifter.

4 § Finansinspektionen ska vara den myndighet som enligt artikel 15.3 i förordning (EG) nr 1781/2006 övervakar och vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven i förordningen uppfylls.

Sanktioner och ingripanden

5 § Bestämmelser om sanktioner och ingripanden som ska tillämpas vid överträdelse av förordning (EG) nr 1781/2006 finns i 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och i 8–11 §§ lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

¹ EUT L 345, 8.12.2006, s.1 (Celex 32006R1781).

2 Förslag till lag om ändring av lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet¹

dels att 1, 2, 4, 7 och 10 §§ samt rubriken närmast före 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny bestämmelse, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

I denna lag avses med

valutaväxling: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

betalningsöverföring: yrkesmässig överföring av pengar för annans räkning,

annan finansiell verksamhet: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

finansiellt institut: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling, betalningsöverföring eller annan finansiell verksamhet.

1. valutaväxling: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

2. penningöverföring: yrkesmässig överföring av pengar *eller pengars värde* för *någon* annans räkning,

3. annan finansiell verksamhet: yrkesmässig verksamhet som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och

4. finansiellt institut: fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling, penningöverföring eller annan finansiell verksamhet.

2 §³

En fysisk eller juridisk person som avser att ägna sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning, betalningsöverföring eller annan finansiell verksamhet *skall* anmäla verksamheten till Finansinspektionen. Anmälan behöver inte göras av företag som avses i

En fysisk eller juridisk person som avser att ägna sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning, penningöverföring eller annan finansiell verksamhet *ska* anmäla verksamheten till Finansinspektionen. Anmälan behöver inte göras av företag som avses i

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2004:319.

² Senaste lydelse 2004:319.

³ Senaste lydelse 2004:319.

2 § första stycket 1–3, 5 och 6 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Finansinspektionen *skall* föra register över personer som har gjort anmälan enligt första stycket.

Den som har blivit införd i registret *skall avföras* ur *det* när ett beslut om föreläggande enligt 8–10 §§ att upphöra med verksamheten har vunnit laga kraft. Ett finansiellt institut *skall* också *avföras* ur registret om det anmäler att det inte längre ägnar sig åt anmälningspliktig verksamhet eller om det på annat sätt framgår att verksamheten har upphört.

2 § första stycket 1–3, 5 och 6 lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Finansinspektionen *ska* föra register över personer som har gjort anmälan enligt första stycket.

Den som har blivit införd i registret *ska tas bort* ur *registret* när ett beslut om föreläggande enligt 8–10 §§ att upphöra med verksamheten har vunnit laga kraft. Ett finansiellt institut *ska* också *tas bort* ur registret om det anmäler att det inte längre ägnar sig åt anmälningspliktig verksamhet eller om det på *något* annat sätt framgår att verksamheten har upphört.

4 §⁴

Bestämmelser om skyldighet för fysiska eller juridiska personer som ägnar sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning, *betalningsöverföring* eller annan finansiell verksamhet att medverka till att förhindra penningtvätt finns i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Bestämmelser om skyldighet för fysiska eller juridiska personer som ägnar sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning, *penningöverföring* eller annan finansiell verksamhet att medverka till att förhindra penningtvätt finns i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt.

Upplysningsskyldighet

Upplysningar från och undersökningar hos finansiella institut

7 §⁵

Finansiella institut som har anmält sin verksamhet enligt 2 § första stycket *skall* på begäran lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som behövs för att inspektionen *skall* kunna kontrollera att lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt *och* lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. *följs*.

Finansiella institut som har anmält sin verksamhet enligt 2 § första stycket *ska* på begäran lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som behövs för att inspektionen *ska* kunna kontrollera att *instituten följer* lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. *och*

⁴ Senaste lydelse 2004:319.

⁵ Senaste lydelse 2004:319.

förordningen (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel⁶.

7 a §

Finansinspektionen får, när inspektionen anser att det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos ett finansiellt institut som omfattas av denna lag.

En sådan undersökning får endast omfatta den verksamhet som är anmälningsskyldig enligt denna lag.

10 §⁷

Finansinspektionen får förelägga ett finansiellt institut att göra rättelse om

1. upplysningar enligt 7 § inte lämnas, eller

2. institutet efter en anmälan enligt 2 § första stycket överträder en bestämmelse i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt eller en föreskrift som meddelats med stöd av den lagen.

2. institutet, efter en anmälan enligt 2 § första stycket, överträder en bestämmelse i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt eller en föreskrift som meddelats med stöd av den lagen *eller en bestämmelse i förordningen (EG) nr 1781/2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel.*

Om rättelse inte görs, får inspektionen förelägga institutet att upphöra med verksamheten.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

⁶ EUT L 345, 8.12.2006 s.1 (Celex 32006R1781).

⁷ Senaste lydelse 2004:319.